

Assitej

3 / 2009

Lapsi on Assitej'n toiminnan ydin. Siksi olemme olemassa. Teemme työtämme lasten ja nuorten kulttuurin sekä hyvinvoinnin parantamiseksi. Suomen Assitej on ainoa Suomessa toimiva järjestö, joka ajaa lastenteattereiden asiaa.

Me tarvitsemme toiminnanjohtajan niin kuin sirkuksella ja tanssillakin on. Tarvitsemme ihmisen, joka tietää tämän alan asioista. Joka hakee rahoitusta, joka hoitaa viestinnän. Joka puhuu niin että ne, jotka eivät tästä genrestä tiedä, ymmärtävät. Ja sen, kuinka monimuotoinen kenttä on; miten monella tavalla alan ammattilaiset voivat osaamistaan hyödyntää.

Teatterintekijä-taiteellinen johtaja **Pauliina Feodoroff** saamelaisena tietää, että "saamelaislasten pääsy omankieliseen kulttuuriin kaikilla kolmella saamenkielellä on edelleen kaikkea muuta kuin itsestään selvää – vuosien tappelun jälkeen sunnuntaiamuisin lähetetään puolituntinen Unna Junna -lastenohjelma. Loppuviikon lapset voivat katsoa puolen yön aikaan saamenkielisiä uutisia jos

mielivät omakielistä ohjelmaa. Oppimateriaaleista on edelleen huutava pula, erityisesti inarin- ja koltansaamenkielisistä. Kielipesätoiminta on viimein saatu kaikilla kolmella kielellä täyteen vauhtiin, mutta on täysin epäselvää rahoitetaanko kielipesiä jatkossa. Omakielisestä lastenteatteritoiminnasta ei uskalla edes haaveilla. Kielipolitiikka on kamppailua jokapäiväisestä tilasta: minkä kielinen lapsen arkiympäristö on? Mihin kieleen se tukee ja kannustaa? Ja riittääkö kodin vaikka miten mitava yritys pitää kieli saamana, jos mediaympäristö – kirjat, musiikki, televisio, lehdet, radio – on muun kuin saamenkielinen?

Entä maahanmuuttajalapset?

Kiertuetuki mahdollistaisi laajemmin Suomessa esiintymisen. Esitysten lisäksi voisi pitää työpajoja sekä lapsille että aikuisille. Koulutusta tarvitaan ja tukea sille, että sen saaneet jalkautuvat muuallekin kuin Etelä-Suomeen.

Onnea!

Tanssiteatteri Glims&Gloms sai tanssin valtionpalkinnon ja **Teatteri IlmiÖ** sai vuoden muistiteko-palkinnon esityksestään *Muistatko äitini* Suomen Muistiasiantuntijat Ry:ltä.

Assitej'n uusia jäseniä ovat **Q-teatteri**, teatteri-ilmaisun ohjaaja

Jaana Taskinen, näyttelijä **Anni Tani** ja sirkustaiteilija **Jenni Kallo**.

Huomioikaa, että maailmankongressiin voi lähettää esitysehdotuksia. Tekstien tulee olla uusia, vuoden 2000 jälkeen kirjoitettuja. Deadline on **1.3.2010**. Lomakkeen ehdotuksen lähettämistä varten saa osoitteesta www.assitej2011.info.

Tämä on vuoden viimeinen lehti. Toivotan teille kaikille hyvää joulun aikaa. Ja ensi vuodelle: toteutukoot toiveemme ja haaveemme!

Irina Pulkka

ASSITEJ

Meritullinkatu 33, 2 krs.

FI- 00170 Helsinki

www.assitejfi.org

**ASSITEJ
International**

Kansikuva:
Riittoisa kuu.
Kuva: Ilpo Vainionpää

Olen aloittanut tänä syksynä Suomen Assitej'n jäsenihteerinä. Edellisen sihteerin tapaan työskentelen yhden päivän viikossa Assitej'n toimistossa. Uusi työni alkoi syväsukelluksella Assitej'n kansainväliseen toimintaan, kun pääsin mukaan Assitej'n pohjoismaisen verkoston kolmepäiväiseen kokoukseen. Matkalla minulle näyttäytyi työtä pelkäämätön, innostunut ja intohimoinen lasten- ja nuortenteatterin tekijöiden joukko. Taantuma koettelee kaikkia pohjoismaita, mutta siitä huolimatta tällä teatterin kentällä katsotaan tulevaisuuteen. Kehotankin jäsenistöä hyödyntämään Assitej'n tarjoaman kansainvälistä kenttää koskevan tuntemuksen ja mahdollisuudet!

Pohjoismaisten teatterintekijöiden mielissä pyörii 20.-29.5.2011 Malmössä ja Kööpenhaminassa järjestettävä maailmankongressi. Siitä näyttäisi olevan tulossa suurin koskaan pohjoismaissa järjestetty teatterifestivaali. Tapahtuman yhteystiedot löytyvät puheenjohtajan palstalta.

Assitej Viron keskus ja sen johtaja Toomas Tross esittää tässä lehdessä toiveen suomalaisten esitysten näkemisestä vuoden 2011 NB- festivaaleilla.

Kansainvälisen Assitej'n pääsih-

teeri päivittää järjestön webbisivuja (www.assitej-international.org) ja pyytää jäseniä, joilla on kauniita ja kiinnostavia kuvia, lähettämään kuvia osoitteeseen: ivica@assitej-international.org. Eli sinne jokainen jäsen voi halutessaan lähettää aineistoa.

Kotimaassakin tapahtuu. Ensi keväänä on luvassa Bravo!-festivaali. Kesän korvalla järjestömmme on mukana Kouvolassa järjestettävän Kuulas-festivaalin seminaarissa. 23.5.2010 pidettävä seminaari on osa ensi vuoden juhlaohjelmistoa; Suomen Assitej täyttää silloin jo 35-vuotta.

Assitej-jäsentiedote on kaikille jäsenille avoin jäsenten välinen kanava. Lehteen voi lähettää juttu-ehdotuksia, kuvia ja ilmoituksia. Seuraavan lehden aineistopäivä on 8.2.2010.

Viime tiedotteen mukana postitettiin tämän vuoden jäsenmaksulomakkeet. Tarkastatthän, että maksu on kunnossa. Jäsenmaksut ovat tärkeitä järjestön toiminnan ylläpitäjiä.

Ihanaa joulunaikaa toivottaa
Tiina Purhonen
puh. 044 0866 355
tiina.purhonen@assitejfi.org

HYVÄÄ OLOA JA TERVEYTTÄ!

Joyn kehonhuolto- ja tanssitunnit Aleksanterin teatterissa viikonloppuisin!

lauantaisin:

09.30 PILATES
10.30 AFRO

sunnuntaisin:

11.00 DANCEHARMONY
12.00 JOY OF DANCE!

(sunnuntain tunnit 9.1. 2010 alkaen)

Tunnit sopivat kaikille, myös aloittelijoille!

OPETTAJA: JUKKA RUOTSALAINEN (näyttelijä, tanssinopettaja)

10 x kortti 90 euroa
20 x kortti 170 euroa
kertamaksu 12 euroa

lipputilaukset ja lisätiedot:

www.tanssijoy.fi

tai puh. 0400 468676

Tervetuloa!

A Man Without a Shade in His Soul. Tanssija Simo Heiskanen. Kuva: Tuomo Railo.

taa kalliimpia tilaajillemme kuin valtionosuuslain piirissä toimivien teattereiden. Tilanteelle on hieno lakitermikin: kilpailuneutraliteettihäiriö.

3. Vilkkaampi kiertuetoiminta Suomessa

Kiertävän tanssiteatterin on Suomessa lähes mahdotonta kasvattaa esitysmääriään, koska tanssitaiteelta puuttuu vieläkin infrastruktuuri. Kuinka monta teatteritaloa ja konserttisalia Suomessa onkaan? Ja kuinka monessa vain tanssitaidetta tarjoavassa esitystilassa te arvoisat läsnäolijat olette käyneet?

Suomessa tanssitaiteen kiertuetoimintaa on yritetty elvyttää perustamalla kansallinen tanssin aluekeskusten verkosto. Toistaiseksi aluekeskusten saama valtion tuki on vielä sen verran pieni, etteivät kiertävät ryhmät kostu siitä kuin satunnaisesti. On täysin ymmärrettävää, että aluekeskukset suuntaavat varojaan paikallisille toimijoille, jotka eivät tähän

asti ole juuri saaneet vähävaraisilta kotikunniltaan tukea toiminnalleen. Aluekeskusten yhteistyö on synnyttänyt jonkin verran keskinäistä vaihtoa, mutta vapaat ryhmät, jotka tuottavat esityksensä itsenäisesti jäävät usein tämän vaihtotoiminnan ulkopuolelle. Uskomme kuitenkin, että aluekeskusverkoston kehittäminen koituu myös tanssitaiteen kansallisen kiertuetoiminnan hyväksi, kunhan patoluukut avataan.

Yksi tärkeä osa toimivaa suomalaista tanssitaiteen infrastruktuuria on mielestämme myös Helsinkiin suunniteltu Tanssintalo. Mielestämme sellainen kuuluisi rakentaa Helsingin keskustaan ja siitä tulisi tehdä arkkitehtuurisesti merkittävä rakennus, jossa on vähintään kolme näyttämöä ja kuusi harjoitussalia. Samaan aikaan kun tieto valtionpalkinnosta tavoitti meidät, Suomen hallitus sai valmiiksi ensi vuoden tulo- ja menoarvion ja vau!

Kirjastojen määrärahat on vihdoin siirretty budjetin puolelle ja veikkausvoittorahat jaetaan kokonaisuudessaan taiteelle ja urheilulle. Miljoona euroa lisää vapaille tanssiryhmille! Toivomme todella että eduskunta vahvistaa hallituksen esityksen, sillä suurin osa suomalaisista, korkeasti koulutetuista ammattitanssijoista työskentelee vapaissa ryhmissä – on jo aika, että he saavat työstään työehtosopimuksen mukaisen korvauksen!

Lopuksi lausua kiitoksemme niin G&G:ssä työskennelleille taiteilijoille kuin tuotantohenkilökunnalle, sekä kannatusyhdistyksemme vapaaehtoisille aktiiveille. Haluamme kiittää myös pitkäaikaisia yhteistyökumppaneitamme ja tukijoi-tamme.

Tervetuloa Espoon Louhisaliin tämän marraskuun 28. päivänä juhlimaan Tanssiteatteri Glims & Glomsin kymmenvuotisjuhlia, luvassa on tiivistetty mutta laaja oppimäärä tanssitaiteestamme. Kiitos ja kippis!

BRAVO!

2010

Vuoden 2010 Bravo!-festivaali järjestetään 14.–21. maaliskuuta. Tulevala festivaalilla kokeillaan mallia, jossa esitysten aiheet kietoutuvat yhden teeman ympärille. Aiempien festivaalien lapsiraatien antaman palautteen perusteella lapset ja nuoret toivovat, että tavallisen arjen hankalia asioita käsiteltäisiin enemmän myös teatterin keinoin. Niinpä vuoden 2010 Bravo!-festivaalin esityksissä nostetaan esille elämän suuria ja vaikeita kysymyksiä, kuten yksinäisyyttä ja erilaisuutta.

Festivaalilla nähdään kuusi nimekästä kansainvälistä lastenteatteriryhmää, jotka ovat:

Graense-Loes: fucking alone..., Tanska

Audiovisuaalinen teatteriesitys pureutuu ihmisen yksinäisyyteen ja teknologian käyttämiseen todellisen (?) maailman s(t)imuloivana vaihtoehtona. Reaaliaikaiset projisoinnit ja virtuaalimedia muodostavat olennaisen osan esitystä, jonka näyttämönä on hienovireinen ja omalaatuinen multimedia-nukketheaterimaailma.

Yli 13-vuotiaille.

The Starcatchers: Minun taloni (My house), Iso-Britannia

Tämä esitys kutsuu kaikkein pienimmät katsojat tutustumaan aivan erityiseen taloon, jossa kaikki ei ole aivan sitä, miltä näyttää. **0–3 -vuotiaille.**

Girovago e Rondella: Elävät kädet (Manoviva), Italia

Tässä riemastuttavassa sormiteatteriesityksessä pienen sirkuksen rujot hahmot muuntuvat valovoimaisiksi tähdiksi! **Kaikenikäisille.**

Compagnia Piccoli Principi: Ba Ba, Italia

Ba Ba on oodi hämmästykselle, ihmisten kyvykkyydelle ja erityisesti lapsille, joilla on kyky ihmetellä kaikkein pienimpiäkin asioita. Herkkä ja

hiljainen esitys vie katsojan värien, muotojen, viivojen ja materiaalien alati muuntuvaan leikkiin. **1–6-vuotiaille.**

Compagnie Médiane: Ivin elämää (iVi sa Vie), Ranska

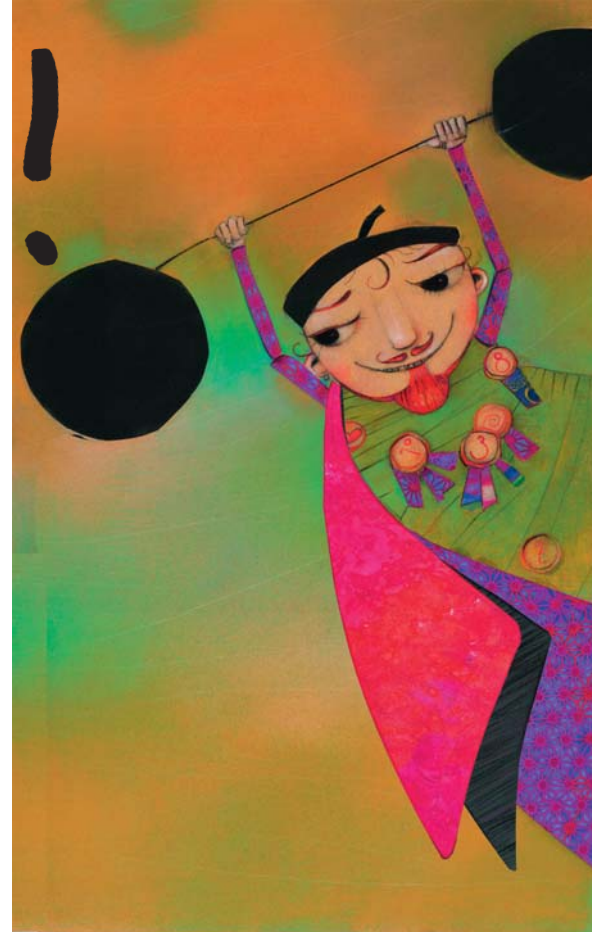
Ivi on touhukas pitkänenä, joka esityksen kuluessa syntyy, kasvaa, kumpastelee, oppii, tekee virheitä ja jatkaa touhujaan – ihan niin kuin kaikki ihmislapssetkin. Visuaalisen varjoteatteriesityksen upeat projisoinnit syntyvät ja muuntuvat esitystilanteessa Ivin elämän mukaisesti. **Yli 5-vuotiaille.**

Kopergietery & Vélo Théâtre: Ensilumi (First Snow), Belgia & Ranska

Tämä esitys on tarina kolmesta ystävyksestä, joiden elämässä kaikki tapahtuu ensimmäistä kertaa. Ihan kaikki. Mutta rakastavatko he vielä toisiansa, kun lumi on muuttunut kokonaan mustaksi? **Yli 4-vuotiaille.**

Ryhmät tulevat viikon aikana esiintymään liki viidessätoista eri esityspaikassa Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa. Festivaaliviikolla tulee olemaan noin neljäkymmentä esitystä.

Vuoden 2010 festivaalilla kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota myös yleisötyöhön. Bravo!-viikon työpajojen ja seminaarien sisältö liittyy vahvasti festivaalin teemaan, jotta vaikeita asioita ja esitysten herättämiä tunteita voidaan käsitellä myös muulla tavoin yhdessä. Teatteri Ilmi Ö vastaa festivaaliesitysten työpajojen ja yleisökeskusteluiden sisällöstä ja toteutuksesta, sekä lapsiraadista, joka kiertää arvioimassa kaikki festivaalin esitykset. Yleisötyön tiimoilta yhteistyötä suunnitellaan myös Suomen Kansallisoopperan Yleisöyhteis-

työn ja Teatterikorkeakoulun Tanssi- ja teatteripedagogiikan laitoksen kanssa. Kansainvälistä lastenteatteripäivää juhlistetaan 20.3. järjestämällä työpaja ja seminaari teatteritekijöille Kansallisoopperan tiloissa.

Assitej:n jäsentattereita ympäri Suomen kannustetaan huomioimaan Kansainvälinen lastenteatteripäivä osana omaa toimintaansa.

Vuoden 2010 Bravo!-festivaalilla Assitej tekee yhteistyötä Tanssiteatteri Hurjaruuthin kanssa. Yhteistyön tuloksena Bravo!-festivaalin toimisto sijaitsee Hurjaruuthin tiloissa Kaapelitehtaalla, ja kaksi festivaaliesitystä tulee olemaan Hurjaruuthin näyttämöllä. Festivaaliviikon aikana Assitej tarjoaa teatteritekijöille edellytykset verkostoitumiselle ja keskustelulle järjestämällä Tanssiteatteri Hurjaruuthin tiloissa kohtauspaikan, jossa he voivat luoda uusia kontakteja ja vaihtaa ajatuksia.

Lisätiedot festivaalista:

Niina Ilola

Festivaalituottaja

Bravo! 2010

niina.ilola@assitejfi.org

puh. +358 45 638 5868

www.assitejfi.org

Huutava tarve

Tapasin nukketeatteri Rooman näyttelijä-nukentekijä-toimitusjohtaja-taiteellinen johtaja-ompeleija-siivooja-tuottaja-käsikirjoittaja-ohjaaja Rainer Kauniston hänen studiollaan Kaapelilla lokakuussa.

Ikkunalauta oli täynnä nukkeja, joista yksi vaaleanpunahiuksinen diiva lähti mukaani. Työpöydällä oli kasa valmisteilla olevia päitä.

Teistä moni tuntee Rainer Kauniston. Kun googlasin, löysin kysymäni faktat hänen työelämästään moneen kertaan kerrottuna; miksi aloit tehdä nukketeatteria, milloin...

Huomasin, että ei se ollutkaan tässä tapauksessa tärkeää. Tärkeää oli kohdata vilkas, hauskoja tarinoita kertova Rainer ja oppia uutta teatterihistoriastamme.

Rainer kertoi 70-luvun valtavasta tarpeesta ja tilauksesta lasten teatterille. Oli aika huomioida lapset. Sodasta oli jo aikaa. Lasten terveydentila oli parantunut perusterveydenhuollon vuoksi. Kansakunnan kaikki energia ei mennyt arkipäivästä selviämiseen. Monia nukketeatteriryhmiä perustettiin: mm. edesmennyt Vihreä Omena ja Nukketeatteri Sampo.

Rainer Kaunisto päätyi nukketeatterin sooloartistiksi valtavan energiansa, kädentaitojensa, ompelukoneensa ja tietysti sattumien (vai kohdalon?) kautta. Hän on tehnyt töitä TV:ssä ja laivoilla näyttelijänä nukkiensa kanssa ja ilman nukkeja.

Kuuluminen Assitej-järjestöön on tärkeää Kaunistolle siksi, että on hyvä saada tietoa alan

asioista ja kuulumalla joukkoon on mahdollisuus myös tavata kollegoita ja vaikuttaa yhteisiin asioihin.

Kaunisto puhuu nukketeatteriväen tarpeesta omaan taloon, johon voisi keskittää monenlaista: harjoitus-, työ- ja näyttelytiloja. Teatterisaleja. Kaupungin ja valtion tukea tarvittaisiin. Tässä tärkeä tavoite tulevalle toiminnanjohtajallemme!

*Haastattelijana
Irina Pulkka.*

Mäkihyppääjän tarina

Tsekkiläinen teatteri Naivni Divadlo Liberec toi näyttämölle ensimmäisen tsekkiläisen olympiavoittajan. Vuonna 1968 Jiri Raska oli maansa sankari ja jokaisen lapsen ihanne. Minäkin muistan lapsuudestani hyppääjän, joka voitti legendaarisen Björn Wirkolan. Näytelmä sai ensi-iltansa samoihin aikoihin, kun Liberecissä vietettiin viime talvena hiihdon MM-kisoja (niitä, joissa Suomen naiset voittivat monta mitalia!)

Mutta itse näytelmään:

Katsojat astuivat valkean tunnelin kautta sisään lumiseen maisemaan. Suoraan katsojien edessä oli lavastet-

tu sisätila, vuoristomökin tupa, jossa oli pöytä ja tulit, liesi, sohva, TV ja jääkaappi. Meitä katsojia ympäröivän lavasteen yläreunassa oli vuorimaisema, jossa oli hiihtomaastoja ja hypyrimäki. Siellä kykki myös kaksi varista, jotka kommentoivat tapahtumia sarkastisella huumorilla – yleisön reaktioista päätellen.

Tupanäyttämöllä esiintyi Jirin Täti, Jiri ja muut henkilöahmot, jotka tulivat sisään lämpimään. Kun henkilöt lähtivät ulos, he esiintyivät pieninä nukkeina vuoristomaisemassa. Pariin otteeseen näyttämöllä siirryttiin toiseen tilaan: Björn Wirkola esittäytyi kaikessa jykevässä komeudessaan ja Jirin ja valmentajan huikea lentomatka Grenoblen kisoihin esitettiin ihmishahmoissa näyttämöllä. Esi-

tys kertoi tarinaa perinteisesti: pienestä mökinpojasta kasvoi olympiavoittaja, mutta kuinka se kerrottiin! Nuori Jiri harjoitteli hyppyjään ja valmentaja huusi ohjeitaan – Jiri pysähtyi ilmaan niitä kuuntelemaan, yhä uudelleen. TV:n urheiluselostaja kehui kiihkolla Björn Wirkolaa ruudulla, ja kurotti sitten ottamaan kupin kahvia, jonka Jirin täti hänelle tarjosi, kiitti tätiä ja jatkoi selostustaan siellä jossain. Lentoemäntä tasapainoili seisten kuoppaisella lentomatalla ja tarjoili karamellejä myös yleisölle.

Näin esityksen kesäkuun lopulla, kirjoitan tätä marraskuun pimeänä iltapäivänä ja näen vielä silmissäni esityksen, muistan sen tunnelman ja liikutun Jirin onnistumisesta. Enkä ymmärrä sanaakaan tsekkiiä.

Kierrän paljon maailman lastenfestivaaleilla ja harva esitys tekee minuun tällaisen vaikutuksen. Mikä oli sen salaisuus? Hyvä tarina, joka eteni mutkattomasti. Aihe, joka kiinnosti yleisöä kotikaupungissaan, loistava ohjaus, itsensä peliin laittavat näyttelijät ja uskoton kekseliäisyys lavastuksessa ja rekvisiitassa. Ainoa epäkohta oli se, että näytelmässä puhutaan paljon, ja lapsikatsojaa voi häiritä, jos ei ymmärrä mitä korpit niin veikeästi sanovat. Tehdään esitys suomeksi!

Toivoo Katariina Metsälampi

Q-teatterin Nuorten Teatteri

Teatterin harrastuspiiri on toiminut vuodesta 2006 lähtien ja sen tavoitteena on aktivoita nuoria tarkastelemaan maailmaa sekä löytää kanava tutustua itseensä ja ilmaista itseään teatterin kautta. Se on suunnattu kaikille nuorille, myös niille, joiden kynnyks osallistua maksullisiin tai pääsykokeiden kautta valittuihin harrastuspiireihin on liian korkea. Nuorten Teatterin tavoitteena on saattaa eri kasvuympäristöistä ja taustoista lähtöisin olevat nuoret keskinäiseen dialogiin ja mahdollistaa tutustumisen itseen ja toisiin; koetella omaa rohkeutta ja rajoja sekä lisätä uskallusta katsoa toisia avoimin silmin. Nuorten teatterissa tutustutaan teatteriin ja ilmaisuun erilaisten teatteriharjoitteiden kautta. Pääpaino on hyvän ryhmädynamiikan muodostamisessa; tavoitteena on muodostaa toimiva ja innostunut ryhmä, jonka jäsenillä on uskallusta ylittää itsensä ja kannustaa toisia. Q-teatterin Nuorten Teatteri on tarkoitettu noin 15–20 -vuotiaille ja se kokoontuu viikoittain Q-teatterilla. Tähän mennessä ryhmä on saattanut ensi-iltaan kaksi esitystä, joiden käsikirjoitus, musiikki ja näyttämöllinen toteutus on alusta loppuun tehty ryhmätyönä. Vetäjinä toimivat teatteri-ilmaisun ohjaaja Jaana Taskinen ja näyttelijä Jouko Puolanto, mutta myös muut Q-teatterin ammattilaiset vierailevat opettajina Nuorten Teatterissa.

... ja uusi jäsenemme Jaana esittelee myös itsensä.

Olen Jaana Taskinen, vuonna 1978 syntynyt teatteri-ihminen. Äitini vei minut viisivuotiaana katsomaan Kuopion Kaupunginteatterin esitystä *Fedja-setä, kissa ja koira*. Hurahdin täysin ja vaadin päästä katsomoon uudelleen ja uudelleen, näin lopulta esityksen kuulemma yhteensä seitsemän kertaa. Haave tulla teatterilaiseksi säilyi läpi hieman myrskyisän murrosiän ja lopulta lastenkodin kautta päädyin 16-vuotiaana Helsinkiin Kallion lukion innokkaaksi oppilaaksi. Vuonna 1999 aloitin opinnot Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian (nykyisen Metropolian) teatteri-ilmaisun ohjaajan koulutusohjelmassa. Mutkien ja terveellisten kapinahetkien kautta pääsykokeissa vallannut tunne “tämä on oikea paikka minulle” vahvistui, ja kun valmistuin jouluna 2003 tiesin, että haluan tehdä teatteria nuorten kanssa. Tarve käsitellä omaa nuoruutta ja ongelmia vei minua työskentelemään myös ns. erityisnuorten pariin ja tunsin löytäneeni työn jossa on mieltä. Ensimmäinen ohjaukseni Q-teatteriin sai ensi-iltansa vuonna 2004 ja sille tielleni jäin. Minusta tuli Q-teatterin yleisötyövastaava ja vuodesta 2006 olen ollut vain sitä täysipäiväisesti. Nyt jään joulukuussa äitiyslomalle, mutta I’ll be back.

SURR! – oodi ötököille, Nälkäteatteri 2008, kuvassa Sami Vehmersuo, Anni Tani ja sammakko.

Kuva: Essi Hurme.

En tuon onnettoman tapauksen jälkeen ole tainnut kertaakaan lähteä esityksestä ennen sen loppua.

Kun vuosituhannen vaihteessa juttelimme Helsingin ammattikorkeakoulun käytävällä kurssikaverini Jaana Taskisen kanssa meihin vaikutuksen tehneistä teatteriesityksistä, löysimme yllättäen yhteisen nimittäjän vuosien takaa: *Fedja-setä, kissa ja koira*. Onnekas Jaana oli nähnyt esityksen tuolloin kokonaista viisi kertaa. Mitä ilmeisimmin tuossa esityksessä oli onnistuttu lapsen näkökulmasta jossakin hyvin olennaisessa. Nykyisin itse entisenä lapsena, nykyisenä aikuisena(?) ja lastenteatterintekijänä tiedän kuinka vaikeaa, tärkeää ja hauskaa hyvän lastenteatteriesityksen tekeminen on.

Etsintäkuulutus

“Paras näkemäni teatteri on Fedjasetä kissa ja koira ja siinä posteljooni Petsh-skin jakoi lapsille kirjeitä.”

Tämä viiltävä syväanalyysi on kahdeksankymmentäluvun puolivälin paikkeilta, jolloin allekirjoittanut asui Karttulassa ja kävi seuraamassa lastenteatteria lähinnä Kuopion kaupunginteatterissa. Saman teatterin esityksistä noilta ajoilta on mieleen jäänyt myös Nalle Puh, jota en tosin koskaan onnistunut näkemään loppuun asti. Ystäväni Paavo alkoi pelätä niin kovasti Nalle Puhin juututtua kaninkolon oviaukkoon yltiöpäisen hunajamässäilyn lihottamana, että jouduimme poistumaan esityksestä kesken kaiken. Minua harmitti suunnattomasti mokoma mamoiilu. Jättää nyt leikki kesken.

Tiedän myös, että vaikuttavan teatteriesityksen näkeminen/kokeminen sopivassa iässä voi olla oman “teatterisuhteen” kehittymisen kannalta kohtalokasta. Fedjasetän jälkeen olen ollut varma siitä, että teatterilla on merkitystä. Olen ollut tästä jopa siinä määrin varma, että teatterista tuli minulle ammatti. En tiedä mikä lienee Paavon suhde teatteriin tänä päivänä.

Tämän tekstin kirjoittamista varten yritin googlata Kuopion kaupunginteatterin *Fedja setä, kissa ja koira* -esityksen tekijätietoja kiittäkseni heitä varttivuosisadan viiveellä esityksestä, mutta en valitettavasti onnistunut niitä ainakaan toistaiseksi löytämään. Kiitos silti, teille joillekin! Ja jos joku tietää kuinka Puhille kävi, kertokaa ihmeessä.

Anni Tani
anniriikkatani@gmail.com

Koulutus:
Helsingin ammattikorkeakoulu, esittävän taiteen ko 1999-2003

Työnkuva:
Toiminut valmistumisestaan saakka freelancerina lainsuojattomalla teatterikentällä näytellen, laulaen, ohjaten ja opettaen (mm. Nälkäteatteri, Toisissa tiloissa -ryhmä, Helsingin taiteellinen teatteri, Viipurin taiteellinen teatteri, Todellisuuden tutkimuskeskus, Draamaräätälit).

Lasten- ja nuortenteatteritoiminta:
2006 FILLARI:
yläkoululaisille suunnattu esitys (mukana näyttelijänä, ohjaus ja teksti Minna Mäkinen, Draamaräätälit)

2006-2008 VAAPUKKATALO:
lasten kiertuemuotoinen runoesitys päiväkodeille (mukana näyttelijänä ja dramaturgina, ohjaus Tiina Piispa / Nälkäteatteri ry)

2007 OUTO: yläkoululaisille suunnattu esitys (mukana toisena käsikirjoittajana ja näyttelijänä, ohjaus Hanna Ryti)

2008-2009 SURR! - oodi ötököille: lasten kiertuemuotoinen runoesitys päiväkodeille ja kouluihin (dramatisointi, ohjaus ja näyttelyminen, Nälkäteatteri ry)

2010 MUMMO: alakoululaisille suunnattu esitys, jonka aiheita ovat mummon ja lapsen suhde, mummojen tarinat ja taidot sekä niiden eteenpäin siirtyminen, mummojen mummot ja sukupolvien jatkumo. Ohjaus ja dramaturgia Anni Tani, koreografia Panu Varstala, valosuunnittelu Anna Pöllänen, lavalla Tero Koponen, Sami Vehmersuo ja Lauri Kontula, työpajat Tiina Piispa ja Jaana Taskinen. Tuotanto Nälkäteatteri ry. Ensi-ilta syyskuun 2010 alussa. TILA HAKUCESSA!

Ranskan tarinoita

Mennyttä

Muuttaessani syksyllä 2006 Pariisiin opiskelemaan en olisi arvanut, että kolme vuotta myöhemmin löydän itseni pienestä kylästä vuorten keskeltä. Näin kävi. Elämä on heittänyt kuperkeikkaa niin kuin minäkin ja freelancerin kiireinen elämän tapa sekä kaupungin hulinat ovat vaihtuneet yksinkertaiseen eloon maalaisidyllissä. Parasta tässä muutoksessa on se, että nyt voin keskittyä yhteen produktioon kerralla. Mitä luksusta!

Opiskelin kaksi vuotta Pariisissa Jacques Lecoqin kansainvälisessä teatterikoulussa. Fyysisen teatterin opinnot ja elämä Pariisissa oli kaikkea sitä mitä haaveilinkin, mutta myös paljon muuta. Ensimmäisen vuoden aikana nautin Pariisin uskomattomasta kulttuuritarjonnasta. Kävin näyttelyissä ja katsomassa esityksiä lähes yliannostukseen saakka sekä nautin opiskelusta täysin rinnoin. Joka päivä tuntui olevan lahja, koin oppivani koko ajan uutta ja innostuin entistä enemmän. Kesäloman koittaessa olin täynnä intoa ja energiaa, koska tiesin että saan vielä seuraavan vuoden juoda tuota oppia janooni. Toinen vuosi koulussa oli tiivistä ja antoisaa aikaa, josta voisi kirjoittaa kokonaan oman kertomuksensa. Tuohon vuoteen ei tosin muuta mahtunut kuin koulun käyntiä. Jokaviikkoinen informaatio-tulva oli valtava ja samalla elettiin jatkuvassa ensi-ilta stressissä. Lecoqin pedagogiikan oleellinen osa *autocour*-opiskelu, jossa opiskelijat valmistavat viikossa esityksen ryhmätyönä annetun otsikon alla. Demokraattisessa työskentelyssä on puolensa, mutta jatkuva sosiaalinen kanssakäynti ja kommunikointi ovat hyvin kuluttavaa puuhaa etenkin vieraalla kielellä. Jokaisen jakson lopussa valmistimme myös "*soireen*", johon pää-

sivät ns. parhaat palat *autocour*-esityksistä. Kilpailu oli kovaa ja pettymys ajoittain suuri kun oma teos ei päässytkään mukaan. Hienoja hetkiä ja kokemuksia kertyi kuitenkin enemmän. Valmistimme mm. *Les Jeudis* -kokonaisuuden Centre Pompidoun pysyvään näyttelytilaan. Työskenteleminen nykytaiteen innoittamana ja jo pelkästään arkkitehtuurisesti merkittävässä rakennuksessa kohotti mielialaa.

Kokonaisuudessaan tuo toinen vuosi oli omituinen seikkailu pienessä Lecoq-maailmassa, jota on vaikea kuvailla ulkopuolisille. Kesällä 2008 valmistuin kuitenkin näyttelijäksi "*avec succes*" niin kuin todistuksessa luki. Hyvin pian koulun loppumisen jälkeen koin, että kaksi vuotta teki tehtävänsä; reppu on täynnä aineksia, joita sulatellaan vielä pitkään. Syksyn 2008 työskentelin jälleen Suomessa, mutta veri ja projektit vetivät takaisin maailmalle.

Tätä päivää

Tällä hetkellä työskentelen sekä Suomessa että Ranskassa. Toistaiseksi järjestelmä on toiminut yllättävän hyvin joskin vaatii organisoitua. Sirkuslaisen luonne on eduksi, sillä harvoin pysyn kuka kukaan pidempää samassa paikassa. Välillä paikkaa tulee vaihdettua vielä tiiviimmin. Viime kesänä työskentelin Suomessa, Ranskassa ja Skotlannissa. Suomessa tärkeä työnantajanani on nyky sirkusryhmä Circo Aereo, joka toimii myös Ranskassa. Suurin osa keikoista on Ranskassa tai muualla Keski-Euroopassa, joten minulle oli luontevaa muuttaa takaisin Ranskaan ollakseni keikkavalmiudessa. Keikkailen edelleen esim. *Trippo*-esityksellä, joka sai ensi-iltansa maaliskuussa 2004 ja on kiertänyt sen jälkeen Suomes-

sa, Norjassa, Ranskassa ja Espanjassa. Takana on yli 130 esityskertaa, mutta näin pitkällä aika välillä siitä on ollut vain etua. Esitys on kypsynyt ja tarkentunut entisestään ja muuttunut myös työtoverini vaihtumisen myötä. Alkuperäisen parini Sanna Silvennoisen jäätyä vauvalomalle tilalle astui Antek Klemm, joka on myös kosmopoliitti sirkuslainen.

Toinen syy palata Ranskaan oli Theatraverse-ryhmä, joka tarjosi työtä ja uusia haasteita. Kansainvälisen ryhmän perustaja ja johtohahmo on skotlantilainen Joanne Allan, jonka tapasin jo ensimmäisenä vuonna Lecoqin koulussa. Hän kertoi minulle ideastaan tehdä kaksikielistä teatteria ja pyysi minua mukaan ryhmään. Olin heti alusta innolla mukana ja yritin auttaa kaikessa mahdollisessa nimen keksimisestä kontaktien luomiseen. Ainoa alue johon en lusikkaani pistänyt olivat hallinnolliset asiat. Ranskalaisten rakkaus byrokratiasta ja papereista kohtaan on uskomattoman suuri! Vielä uskomattomampaa mielestäni on se, että joku pystyy ottamaan haltuun tuon kaiken. Näin teki Allan, joka tinkimättömällä työllään ja skottilaisella sisulla sai suuria asioita aikaan. Esiintymispaikat ja yhteistyökumppanit olivat tiedossa hyvissä ajoin ennen esityksen valmistamisen aloittamista. Saimme hiukan tukea jopa EU:n *Jeunesse en action* -ohjelmasta.

Esitysten valmistaminen ei kuitenkaan ole ilmaista, joten samojen ongelmien partaalla taistellaan niin Ranskan kuin Suomenkin vapaalla kentällä. Suuri osa tuesta menee matkakuluihin, tarpeiston hankintaan ja vuokriin. Palkkaakin maksetaan, mutta työmäärään nähden se on pieni. Kuitenkin tässä vaiheessa, kun kyseessä on nuoren ryhmän ensimmäinen

teos, on jokaisen on kannettava kortensa kekoon ja toivottava, että tulevaisuudessa ryhmä pystyy maksamaan täyttä palkkaa kaikille jäsenille. Tänä vuonna nauttimani yksivuotinen taiteilija-apuraha auttoi tämän projektin ja ryhmän syntyä suuresti, sillä sen ansiosta jään ilomielin lähes palkatta. Henkilökohtaisen apurahan positiivisia lieveilmiöitä! Tällä hetkellä ryhmässä työskentelevät esiintyjinä lisäksi suomalainen Sampo Kurppa ja uusi-seelantilainen Thomas Monckton. Ja mitä me teemme? Skotlantilaisista kliseistä kertovan kaksikielisen esityksen fyysisen teatterin keinoin, tietenkin!

Lost in Scotland **-projekti**

Poikkitaiteellinen ja kaksikielinen (englanti/ranska) esitys pohjautuu ranskalaisen parivaljakon dokumentaariseen kirjaan Skotlannin kliseistä. Isabel Gilbert ja Theodora Olivi matkustivat kolme kuukautta ympäri Skotlantia ottaen selvää pitävätkö kliseet paikkansa.

Lampaat, kiltit, sade, tweed, kummitukset, klaanit ja Skotlannin historia ovat saaneet oman paikkansa kirjassa. Samaan aikaan heidän kiertäessä Skotlantia Ranskassa käynnistyi Theatraversen toiminta ja syntyi idea koko paketin yhdistämisestä.

Vuoden kestäneiden järjestelyjen ja tapaamisten jälkeen harjoitukset alkoivat vihdoin heinäkuussa 2009. Ensimmäinen kuukauden mittainen harjoituskausi toteutettiin Ranskan Alpeilla. Käytössämme oli vaatimatonta, mutta tehtävää täyttävä sali La Graven kylässä. Majapaikkamme tosin sijaitsi Les Terrasses-kylässä, johon on korkeuseroa yli 400 metriä. Autottomina taiteilijoina päiväohjelmaamme kuului siis reippailu ylös ja alas vuoren rinnettä. Aamuisin oli ilo tepastella alas harjoituksiin, mutta

ajoittain jyrkkä nousu kahdeksan tunnin työpäivän päätteeksi otti voimille. Joka tapauksessa järjestelmästä oli enemmän iloa ja hyötyä kuin haittaa. Joka kerta väsymyksen hetkellä ajatellessani samaa puolituntista Pariisin metrosa, askeleeni keveni kummasti. Korkeanpaikan residenssissä hyvä peruskunto tulee lähes sivutuotteena. Työskentely rauhallisessa ympäristössä oli yllättävän hauskaa ja tuotteliasta. Vaikka yhdessä olo olikin hyvin tiivistä eivät kollegojen naamat aamupala-pöydässä onneksi alkaneet kyllästyttää. Sovimme heti alkuun, ettei ruokaillessa puhuta työasioista, joten illat olivat rentoa yhdessä oloa. Myös aikataulujen laatiminen oli jouhevampaa. Jos ilmassa leijui väsymystä ja aurinko houkutteli ulos, tuuletimme aivojamme ja luovia aisteja vuoristossa seikkaillen. Projektiin keskittyminen luonnon keskellä oli aivan toista luokkaa kuin kaupungissa. Tämän saimme todella huomata työskennellessämme Pariisissa kuukauden päivät. Tuntui, että esitys ei edennyt halutulla vauhdilla ja törmäsimme koko ajan

keskittymistä ja aikaa vieviin asioihin.

Treenipaikkamme sijaitsi hieman Pariisin ulkopuolella, joten aamu alkoi puolentunnin pyöräilyllä melko villissä liikenteessä. Ilma-akrobatia ryhmä *Cie Lunatic*:in meille vuokraama tila oli pieni, mutta kaunis. Se vastasi tarpeitamme ja vuokrakin oli meille sopiva. Kuitenkin tilan jakaminen muiden käyttäjien kanssa toi lisätyötä ja riippuvuutta aikatauluista. Tuona aikana taisimme kaikki ikävöidä La Graveen ja sen leppoisaan ilmapiiriin. Opimme ainakin arvostamaan ikiomaa harjoitustilaa.

Hauskin ja mielenkiintoisin harjoitusperiodi tapahtui Skotlannissa, jonne matkasimme ottamaan selvää kliseistä kirjantekijöiden

jalan jälkiä seuraten. Edinburghissa kävimme jopa *Ceildh*-tansseissa, jossa jokainen tanssi opetetaan, mutta samalla jo tanssien. Hauskaa, ja erittäin paineentonta ja sosiaalista paritanssia! Loch Nessillä kävimme etsimässä hirviötä, mutta puolipilvisenä päivänä löysimme vain ikivanhat linnan rauniot. Skotlantilaista sadetta ja lampaita saimme sen sijaan ihaila lähes päivittäin. Pelkkä turistiretki tuo viikko ei kuitenkaan ollut. Harjoittelimme esitystä ja kuuntelimme korvat höröllä paikallista aksenttia ja samalla tutustuimme myös tuleviin keikkapaikkoihin. Matkan jälkeen olin paljon luottavaisempi luomaan esitystä saatuani omakohtaisen kokemuksen skotlantilaisten ystävällisyydestä ja tuosta myyttisestä tarinoiden hunnusta, joka leijuu saaren yllä.

Viimeinen harjoituskuukausi tapahtui jälleen La Gravessa, jossa vietimme lokakuun. Lomien loputtua kylässä on todella hiljaista. Paikalliset jatkavat päivittäistä elämänsä maata viljellen ja talveen valmistautuen, mutta kulttuuria tai

muita rientoja ei isommin ole tarjolla. Siksi päätimme järjestää kyläläisille “*avant-premierin*”, joka ennakkonäytöksenä oli meille myös tärkeä harjoitus. Lomien (joita ranskalaiset rakastavat) ansioista paikalle saapui vain noin 30 henkeä, mutta heidän palautteensa oli sitäkin arvokkaampaa. Saimme myös hurjasti tukea ja käytännön apua kyläläisiltä: harjoituspaikan, huomattavan alennuksen esiintymistilan vuokrasta ja ääni- ja valotekniikan (hyvin vaatimatottoman, tosin) ilmaiseksi.

Yhdistettäessä kaksi kieltä, kolme eri kansallisuutta, sirkusta ja fyysistä teatteria on luvassa melkoinen soppa. Meitä tämä soppa tuntui kuitenkin ruokkivan hyvin, sillä olemme työskennelleet yhdessä jo aiemmin ja tottuneet tiettyyn tapaan työstää esityksiä.

Työtämme tulee melko suoraan koulun *autocour*-sessioista. Jokainen antaa panoksensa ja palaset ovat jatkuvassa myllerryksessä. Jopa tekstiä muokattiin viime hetken saakka. Työryhmässä etuna on kouluumme verrattuna se, että esityksellä on ohjaaja, joka näkee asiat koko ajan ulkopuolelta ja viime kädessä tekee tarvittavat päätökset. Kyseessä on kuitenkin todellinen “*creation collective*”. Materiaalia työstetään useaan otteeseen ja jokainen joutuu hylkäämään hienotkin ideansa, jos ne eivät palvele kokonaisuutta. Lopputulokseksi muotoitui absurdi ja hauska kokonaisuus, johon saatiin yllättävän paljon tärkeää informaatiota mukaan.

Virallinen ensi-ilta koitti vihdoin 6.11.2009 Coutermonissa, Dijonin kupeessa. Saman viikonlopun aikana juhlistettiin *Cliches Ecosses* -kirjan julkaisua sekä matkasta kertovaa valokuva-näyttelyä. Yleisölle oli tarjolla myös mm. kaksikielinen teatteri-työpaja, *Ceildih*-tanssit ja luento kirjasta ja sen taustasta. Tilaisuutta juhlistivat myös aidot kilttiin pukeutuneet skottipojat ja skotlantilaisen keittiön herkut viskiä unohtamatta. Paikalle löysi yllättävän paljon väkeä kylän kokoon nähden. Paatunutta

sydäntäni lämmitti jälleen kerran pienen kylän ihana ilmapiiri. Hyvä, aikaa, apua sekä aitoa kiinnostusta. Samaan aikaan ylistin mielessäni idean ja koko paketin hienoutta. Näin tuodaan kulttuuria ja tietoa ihmisten ulottuville ja etenkin sinne missä sitä ei ole päivittäin tarjolla!

Matkalta

Tiiviin viikonlopun ja kolmen esityksen jälkeen palasimme La Graveen nauttien Ranskan junaliikenteen sattumanvaraisesta toimimisesta. Jo menomatalla olimme tulleet tutuiksi yllättävien muutosten junaliikenteestä. Valitsemamme juna oli mennyt lakkoon, joten jouduimme odottamaan kaksi tuntia seuraavaa junaa ja saavuimme Dijoniin kolme tuntia suunniteltua myöhemmin. Perille päästyämme joku totesi: “Mutta tänäänhan on torstai! On täysin normaalia, että junat lakkoilevat. Joka torstai.” Onneksi ensi-iltamme ei ollut torstaina! Paluumatkalla puolestaan Lyonissa junaa vaihdettaessa ilmoitettiin junamme myöhästyväksi ja sittemmin vuoro peruttiin kokonaan. Seuraava juna lähti 45 minuuttia myöhemmin, mutta oli aikataulustaan noin puolituntia myöhässä. Samassa tilanteessa Suomessa olisin joutunut soittamaan useita puheluita ja stressannut itseni väsyksiin, mutta onneksi keski-eurooppalainen asenne ja elämäntapani täällä auttavat sopeutumaan tilanteisiin, jossa kaikki ei suju mutkitta ja asiat saattavat viivästyä.

Tulevaa

Ensi-illan jälkeen valtaa taas tuttu kevyehkö melankolia. Seuraavat *Lost in Scotland* -esitykset ovat vasta ensi vuoden keväällä. Huh-tikuussa kierrämme Pariisissa, Normandiassa ja Bretagnessa. Kesäkuussa on vuorossa Skotlannin kiertue. Toivon mukaan esiinnostamme myös Edinburghin festivaaleilla. Proggiksen jälkeinen masennus taittuu tosin hienosti uuden biisin

harjoitusten alkaessa. Tällä kertaa työssämme keskitymme puhtaanseen iloon ja nauruun. Jatkan luotomiesten Kurpan ja Moncktonin kanssa työskentelyä klovnerian ja sirkuksen parissa. Ensi-iltamme on toukokuussa ja tällä kertaa Helsingissä. Tulossa on myös *Trippo*-keikkoja, joten aika ei käy pitkäksi ja vaihtelua löytyy! On kuitenkin hyvä katsahtaa myös kauemmas eteenpäin! En tosin edes yritä arvailla mistä löydän itseni kolmen vuoden päästä. Ehkä Uudesta-Seelannista tai Lapin perukoilta, mutta selvää on että liikkeellä pysytään. Kaiken kaikkiaan koen työni täysin samaksi työskentelymaasta riippumatta. Olen kuitenkin iloinen saadessani kokea kahden maan hyvät ja huonot puolet. Esimerkiksi Suomen esittävän taiteen kentän koko kääntyy täällä edukseen kovan kilpailun ja kaiken tarjonnan keskellä. Nähtäväksi jää kuinka hyvin integroidun Ranskan kulttuuripiireihin vai palaanko pian kokonaan Suomeen.

Pitkän aikavälin tavoitteeni on perustaa oma pieni residenssi suomalaisille taiteilijoille La Graveen. Koska Suomessa residenssi-toiminta on suhteellisen pientä, mutta treenipaikoista jatkuva pula, ajattelin valjastaa La Graven kauneuden ja siellä luomani suhteet myös muiden käyttöön. Tämä nelma vaatii vielä paljon työtä ennen toteutumistaan, mutta uskon sen toteutuvan, mikäli residenssi-taiteilu kiinnostaa muitakin kuin minua. Pienestä on aloitettava, mutta odotan innolla mitä tulevaisuus tuo tullessaan.

“Le vent nous portera” - Noir Desir

Linkkejä www.clichesecosses.com ja www.theataverse.com

Kirjoittaja Jenni Kallo on sirkustaiteilija, joka tällä hetkellä asuu ja työskentelee sekä Suomessa että Ranskassa.

Teatterityöpaja Islannissa

Reykjavikissa 24.8-2.9.2009

*“Kuolema on suru,
hyvin pitkä suru.”*

Ísak, 10 vuotta

*“Kun ihminen kuolee,
ruumis menee hautaan,
mutta nahka menee taivaaseen.”*

“Varjot ovat enkeleitä.”

*“Minulla on kirja, joka kertoo
kaiken kuolemasta ja taivaasta.”*

Näin sanoivat reykjavikilaiset 5-vuotiaat päiväkotilapset nähtyään kaksi esitystä kuolemasta. Istuimme piirissä Reykjavikin kansallisteatterin tanssisalin lattialla ja keskustelimme lasten kanssa siitä, miten he olivat esitykset kokeneet ja millaisia ajatuksia ne olivat herättäneet. *“Esityksissä oli surua ja iloa”*, yksi lapsista sanoi.

Esitykset olivat nimeltään *Paperitarina* ja *Isoisä*. Niiden tekijöinä olimme me; lasten ja nuorten teatterin ammattilaiset Islannista, Ruotsista, Espanjasta ja Suomesta. Olimme saapuneet Islannin pääkaupunkiin Reykjavikiin työpajaan, jonka teemana oli kuolema lasten- ja nuorten esityksissä. Viisi meistä oli mukana viime vuoden marraskuussa kansainvälisen Assitej'n järjestämässä työpajassa Caracasissa Venezuelassa. Islannissa mukaan tuli paikallisia taiteilijoita, jotka olivat kiinnostuneita työskentelystä. Yhteistyökumppanina oli Reykjavikin Kansallisteatteri, mutta kaikesta käytännön järjestelyistä ja työpajan suunnittelusta vastasivat Vigdis Jakobsdottir ja Jorge Padin. Vigdis on Reykjavikin kan-

Tunnelmia esityksen jälkeen. Kuva Anne Lihavainen.

sallisteatterin ohjaaja ja koulutus-suunnittelija. Jorge toimii ohjaajana ja näyttelijänä Madridissa.

Esityksistämme *Paperitarina* syntyi jo Caracasissa. Se on sanaton tarina kuolemasta. Halusimme tuoda sen Islantiin edellisen työpajan “lapsena”. Toinen tarina kertoi vanhasta isoisästä, joka kuolee. Tämä tarina esitettiin islanniksi ja syntyi heti ensimmäisenä työpajapäivänä. Ennen esityksiä Vigdis kertoi lapsille, keitä olemme ja että haluamme esittää heille kaksi tarinaa. Emme paljastaneet etukäteen, mistä tarinat kertovat.

Esiinnyimme koululaisille heidän omassa luokassaan. He eivät olleet koskaan aikaisemmin nähneet puhdasta esineteatteria. Lasten oli ensin vaikea uskoa hahmoihin, koska ne olivat paperia, ja paperinhan koulussa vain piirretään ja kirjoitetaan. Ei paperilla voi esittää teatteria. Mutta toisaalta lasten mielestä tarina tuntui surulli-

selta ja henkilöihin pystyi samastumaan, ja kaikki ymmärsivät mitä kertomuksessa tapahtui. Esitys tuli jokaista lähelle ja se synnytti paljon ajatuksia ja kysymyksiä:

“Miksi isä kuoli ensin?”

“Kun elää täytyy olla rohkea ja hyvä toisille!”

“Jos sinä uskot, että kuolleille voi puhua, sinä voit!”

“Kun olet tehtäväsi täällä tehnyt sitten sinä kuolet pois.”

“Minä luulen, että ihmiset, jotka kuolevat vanhoina ovat onnellisempia kuin ne, jotka kuolevat nuorina.”

“Minun mielipiteeni on tämä: kun sinä kuolet sinun sielusi nousee ylös taivaaseen ja jätät vanhan ruumiisi. Jos olet poika, niin Jumala antaa sinulle uuden terveen ruumiin ja sinusta voi tulla vaikka tyttö, kissa, lintu, uusi kukka tai jokin muu asia. Vaikka sinulla ei aina ole sama ruumis, sinulla on aina sama sielu. Ai, niin meinasin unohtaa, kun sinä tulet ylös

taivaaseen sinä olet kaksi vuotta Jumalan luona. Tämä on ollut minun mielipiteeni pienestä lähtien.”

Toisessa tarinassa vanha isoisä kuolee ja kuollessa hänen silmänsä jäävät auki. Se sai lapset kertomaan omista vastaavanlaisista kokemuksistaan.

“Minun tätini kuoli sormet hassusti.”

“Minun setä kuoli suu auki, ja se oli pelottavaa.”

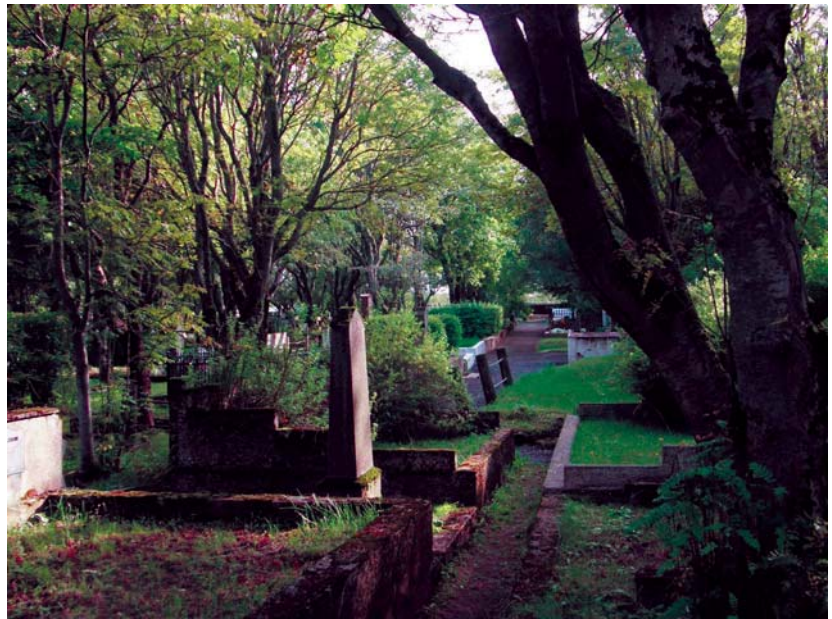
“Ruumiin jäähmettyminen on pelottavaa.”

“Minä haluan ikuisen elämän parhaan kaverini kanssa!”

Olimme yllättyneitä siitä, miten avoimesti lapset kertoivat meille omia näkemyksiään kuolemasta: ajatuksia tunteista, kuoleman jälkeisestä elämästä, uudelleen syntymisestä, elämän kiertokulusta. Kuolema ei ollut tabu lasten mielissä. Lasten ajatukset ja kysymykset kuolemasta johdattivat meitä työssämme eteenpäin seuraavien päivien aikana. Kysyimme isommilta lapsilta, miten he tekisivät esityksiä kuolemasta. Heidän ajatustensa pohjalta teimme uusia pieniä tarinoita. Tapoamisen lopuksi kysyimme, haluatteko nähdä lisää esityksiä. “Haluaamme”, oli yksimielinen vastaus. Meillä oli päivä aikaa valmistaa uudet esitykset.

Leikkejä, lämmittelyä, lasten palautteen purkua, hikoilua tanssilattialla. Jakaannuimme ryhmiin ja kuudesta syntyneestä tarinasta valitsimme kolme, jotka esitimme lapsille. Tarinat olivat: *Tyttö, joka pelaa shakkia kuoleman kanssa, Äiti on sairas sekä Hullu isoäiti ja ikuiset ystävät.*

Esitysten jälkeen keskustelimme jälleen yleisömmekanssa. Päätimme, ettemme kysele liian paljon vaan kuuntelemme, mitä

Reykjavikin kaunis hautausmaa. Kuva Anne Lihavainen.

lapsilla on kerrottavana. Olimme jo tuttuja, ja he tiesivät, mitä on tulossa. Pienemmät katselivat mielellään esitykset ja juttelivat hieman, mutta erityisesti he pitivät siitä, kun leikimme yhdessä. Pienempien lasten on vaikea pukea tunteitaan sanoiksi, toimitaan on helpompi ja mukavampi mennä mukaan. Isommat lapset olivat otettuja, kun he löysivät omia ehdotuksiaan esityksistämme. Keskustelimme koululaisten kanssa pitkään hautajaisista; miten kuolleita läheisiä muistellaan ja miten omaa surua voi helpottaa. Pienen pojan sanoin “*Surullinen ei puhu. Täytyy puhua! Päästää sanat ulos ja valo sisään!*”

Kun suunnittelimme viimeistä näytöstä, olimme jo kuulleet niin paljon, niin hyviä asioita lapsilta, että tuntui vaikealta valita oikea suunta. Pääesitykset olivat maanantaina ja ne olivat avoimia kaikille kiinnostuneille, myös vanhemmille. Valmistauduimme esityksiin draamaterapeutti Sigrigur Birna Valsdóttirin johdolla. Hänen kanssaan kävimme läpi tunteita erilaisten harjoitusten ja leikkien avulla. Hän antoi meille myös rohkaisevaa ja kannustavaa palautet-

ta. Olimme oikealla tiellä ja oli vain pidettävä mielessä, mitä esityksellä halusimme kertoa. Zombie, Samurai, kanin kanin ja Tsip Tsap Bom olivat leikkejä, joilla saimme kehomme energiat virtaamaan ja luovuuden kukkimaan it sessämme.

Tangokissa sekä Klovnin kuolema

Pääesitys *Tangokissa* oli tarina mustasta, erikoisesta kissasta. Kissa asui perheessä, johon kuuluivat isä, äiti ja eripuraiset tyttö ja poika. Kissa osasi laulaa, tanssia tangoa ja tehdä ihmeellisiä temppuja. Eräänä päivänä se jäi auton alle ja kuoli, ja sille pidettiin hautajaiset, jotka yhdistivät sisarukset jälkeen yhteen. Esitys oli hyvin tekstipainotteinen, joten perheen rooleissa olivat islantilaiset näyttelijät. Minä olin musta kissa; Islannin ja Suomen kissat naukuvat melkein samalla tavalla, joten tehtävä oli kohtuullisen helppo: Mau! Toinen esitys kertoi klovnin kuolemasta. Se oli sanaton, miiminen esitys kahdesta klovnista, joista toinen kuolee yllättäen.

Esitysten jälkeen pyysimme lapsia sulkemaan silmänsä ja

Kuvassa Vigdís Jakobsdóttir ja Jorge Padín. Valokuva Anne Lihavainen.

miettimään, mitä he olivat nähneet. Mitä tuli ensimmäisenä mieleen? *“Minä tiesin, että se kissa kuolee, koska kaikki tarinat kertovat kuolemasta!”*, yksi lapsista totesi. *“Sisko oli vihainen veljelleen, hänestä tuntui pahalta”*, hoksasi toinen. *“Minusta tuntui pahalta”*, sanoi kolmas. Esityksen laulu *Mustan kissan tango* oli lapsille tuttu. He puhuivat paljon omista lemmikeistään, ja heidän mielestään tarina oli oikein hyvä ja uskottava, traaginenkin. He pystyivät samaistumaan tarinan henkilöihin.

Klovnin kuolemasta lapset totesivat, että se oli hauska ja surullinen, *“surullisempi kuin ensimmäinen tarina”*. *“Näyttelijät olivat enkeliklovneja, kummituksia tai klovneja”*, yksi lapsista sanoi. *“Musiikki oli tärkeä, se oli enemmän taidetta, koska siinä ei ollut puhetta. Hyvä esitys kuuroille ihmisille”*, totesivat muut. Klovnin kuolinsyynkin lapset tiesivät: *“Toinen kuoli, koska se oli sairas. Jalat eivät toimineet enää.”*

Yksi työpajan tavoitteista oli löytää toimiva vuorovaikutus paikallisten lasten kanssa, työskennellä yhdessä heitä kuunnellen. Ja tämä tavoitteemme toteutui. Viikon aikana syntyi yhteensä kahdeksan uutta tarinaa kuolemasta ja aiheet esityksiimme saimme suoraan lap-

silta. Olimme erittäin tyytyväisiä lasten palautteeseen. Kun kerroimme, että emme enää tämän jälkeen tapaa, he tulivat surullisiksi. Kerroimme, että meidän oli nyt aika lähteä kotiin. Mutta näinkin lyhyessä ajassa opimme tuntemaan toisiamme, ja meillä oli paljon annettavaa toisillemme. Se oli harvinainen viikko ja iloitsimme siitä.

“Minä luulen, että kun sinä kuolet, niin ensin on jotain ihan mustaa ja sinä et tiedä missä sinä olet. Mutta sitten sinä huomaat, että olet jonkinlaisessa paikassa missä kaikki on valkoista. Sinä olet jonkinlaisessa valkoisessa puvussa ja leijut ilmassa ympäröissä.”
 Snaefriqur, 10 v.

Teksti ja kuvat:
 Anne Lihavainen

Työpajaan osallistuneet:
Greta Sundberg, Ruotsi, näytelmäkirjailija
Cristina Gottfridsson, Ruotsi, näytelmäkirjailija
Jorge Padín, Espanja, näyttelijä, ohjaaja
Anne Lihavainen, Suomi, nukketheateritaiteilija
Vigdís Jakobsdóttir, Islanti, ohjaaja
Pétur Eggerz, Islanti, näyttelijä, ohjaaja
Viddis Másdóttir, Islanti, näyttelijä
Ásta Sighvats, Islanti, näyttelijä
Kristin Helga Gunnarsdóttir, Islanti
Arnar Ingvarsson, Islanti, valaistusmestari, dokumentoija
Gríma, Islanti, näyttelijä
Nanna Hlif Ingvarsdóttir, Islanti, muusikko
Sigríour Birna Valsdóttir, Islanti, draamaterapeutti

Aikuaikojia muistellessa

Muistelijana VAT-Teatterin
taiteellinen johtaja Aare Toikka

ASSITEJ Viron Keskus perustettiin VAT Teatterin aloitteesta muistaakseni vuonna 1992. Keskukseen perustajajäseniksi oli Viron Kansallinen Nuorisoteatteri, Viron Kansallinen Nukketeatteri, Tarton Lastenteatteri ja edellä mainittu VAT Teatteri. Viro oli tuolloin erilainen kuin tänään. Kyllä % kun alan muistella – Viro oli niin toisenlainen, että en meinaa uskoa, että se kaikki oli vain toistakymmentä vuotta sitten.

Vuonna 1991 Viroon palautui kansallinen itsenäisyys, joka oli katkennut kahden pedon jakaessa maita – mutta kuka nyt Molotov-Ribbendrop -sopimusta haluaisi muistella. Joka tapauksessa Eestin neuvostotasavalta muuttui vuonna 1991 uudestaan Viron tasavallaksi. Myös teatterimaailmassa tapahtui muutoksia.

ASSITEJ keskuksen perustamisen aikana VAT Teatteri oli Viron teatterimaailman ensimmäinen vapaa teatteri. VAT:in ympärille oli kerääntynyt joukko tiedostavia ihmisiä, jotka ovat myöhemmin luoneet uusia teattereita

(VAT:ista niitä on poikunut useita: VON KRAHL, RAAAM, SALONG..), yhtiöitä, elokuvia, taidetta, kirjallisuutta, ravintoloita ja kaikenlaista muutakin.

VAT eli ensimmäisiä myrskyisiä etsikkovuosiin (perustettiin vuonna 1987). Parikertaa osa porukasta oli erkaantunut teatterista ja päättänyt keskittyä silloisessa Virossa ennennäkemättömään asiaan: he

alkoivat tehdä lastennäytöksistä suurta taidetta. Toki katsoimme myös tulevaisuuteen – halusimme kasvattaa itsellemme täysin erilailla ajattelevan yleisön. Mene ja tiedä, ehkä se on meillä jollakin lailla onnistunutkin, koska vuonna 2009 VAT teatterin näytökset olivat enimmäkseen loppuun myytyjä.

ASSITEJ asioita oli neuvostoajankana ajettu Moskovan kautta, ja ei ole salaisuus, ettei Viron teatteripiireissä kovin paljon tiedetty eikä pidetty venäläisten virkailijoiden muodostamasta ASSITEJ:stä. Adolf Šapiro tunnetaan Virossa *Kolmen sisarta* ja *Kuka pelkää Virginia Woolfia* ohjaajana, ei ASSITEJ-toimijana. Kuten silloinen nukketeatterin yliohtaja Rein Agur on muistellut, oli Neuvostoliitossa ASSITEJ ministeriön virkailijoiden ulkomaanmatkailun toimiston tapainen virasto, joka toimitti silloin tällöin myös jonkun moskovalaisen teatterin festivaaleille ulkomaille.

Tuolloisten virolaisten nuorten tekijöiden korviin kiiri tieto ASSITEJ:stä kuin vakavasti otettavasta järjestöstä, joka voisi osoittautua tarpeelliseksi Viron teatterimaailmassa 1990-lu-

vun alussa. Rehellisesti sanoen, oli tilanne tuolloin sellainen, että vuonna 1992 päätyivät muutamat nuoret tallinnalaiset teatterintekijät, joiden joukossa oli myös silloinen VAT:in taloudellinen johtaja, Suomen Teatteriliittoon, jossa he tapasivat Raija-Liisa Seilon. Samoihin aikoihin VAT:in taiteellinen johtaja Aare Toikka tapasi Norjan ASSITEJ:n silloisen johtajan Helge Andersenin sekavas-tilanteessa Tsekkoslovakiassa. Näin luotiin ensimmäiset siteet ja jo vuonna 1993 Viron ASSITEJ Keskus hyväksyttiin maailmanjärjestön jäseneksi Kuubassa. Suomen ASSITEJ Keskus taidettiin määrätä Viron keskuksen eräänlaiseksi tarkkailijaksi, olihan Viron keskuksen perustaminen suuresti Raija-Liisan ansiota. Seuravaksi luotiin ASSITEJ Keskukset myös Latviassa ja Liettuassa, mutta se tapahtui jonkin verran myöhemmin ja on oma tarinansa. Ja ehkäpä kaiken piti tapahtua juuri näin.

Siitä asti on toimittu, järjestetty festivaaleja, tehty ideoiden ja ihmisten vaihtokauppoja, edistetty lasten- ja nuorisoteatteria yhdessä Pohjoismaiden ja erityisesti suomalaisten kanssa. Ja kyllä meidän asiamme edistyy, kun itse edistämme. Meidän kehittämissohjelma kertoo ainakin seuraavaa: AEK on tarpeellinen jäsenilleen, yhteistyökumppaneilleen ja teatterin katsojille. Sitä varten, että meidän jäsentteatterimme voisivat tarjota katsojilleen korkeatasoisia teatterielämyksiä, toimii AEK puolestapuhujana ja tarjoaa heille tiedonvaihtoa, toiminnan taustan avartamista: mahdollisuutta nähdä teatteria maailmalta ja koulutusmahdollisuuksia; yhteisrahoitusta ja laatumerkin.

ASSITEJ Viron Keskukseen nykypäivä

ASSITEJ Viron keskuksen kuuluu tällä hetkellä viisi teatteria – **VAT Teatteri, Piip ja Tuut Teatteri, Viron Nukke- ja Nuorisoteatteri, Tuuleveski Teatteri ja Teatteri Ilmarine.** Jäsenistöömme kuuluu myös yksittäisiä lasten- ja nuorisoteatteriin sidoksissa olevia yksittäisjäseniä. ASSITEJ Viron Keskusta johti useita vuosia näyttelijä, ohjaaja ja opettaja Katrin Nielsen, tämän vuoden keväästä alkaen on keskuksemme johtajaksi ollut Piip ja Tuut Teatterin ohjaaja ja näyttelijä Toomas Tross. Johtajistoon kuuluvat lisäksi Tiina Rebane VAT Teatterista, Valentina Fursova Tuuleveski Teatterista, teatterikriitikko ja -valokuvaaja Rait Avestik sekä Kirsten Simmo Viron Teatteri- ja Musiikkimuseosta.

Tulee myöntää, että Virossa on vähän lasten- ja nuorisoteatteriin erikoistuneita ammattimaisia ryhmiä. Jatkuvasti on levinnyt tapa esittää suurissa kansallisissa teattereissa kaupallisia suuren näyttämön lastenesityksiä, joihin otetaan mukaan vähemmän kiireistä näyttelijävoimaa. Esitysten luomisessa ei ole näkynyt johdonmukaista luomisenpakkoa eikä tekijöiden itsensä toteuttamista. Toisaalta kouluissa ja lastentarhoissa käyvät ryhmät, jotka eivät esiinny suuremman yleisön edessä, ja joidenka taiteellinen taso ei kestä kritiikkiä. Jäljelle jäävät harvat omistautuneet teatterintekijät, jotka ovat ottaneet lasten- ja nuorisoteatterin sydämen asiakseen sekä olleet avoimia uusille suunnille, kehitykselle ja yhteistyölle. Keskuksemme suurin haaste on löytää uusia lastenteatterin parissa toimivia ryhmiä, jotka eivät lähtisi omassa toiminnas-

saan vain materiaalisista eduista, vaan jotka haluaisivat asettaa korkeampia tavoitteita itselleen kansainvälisen verkoston tuella.

Meidän keskuksemme tärkein tapahtuma on kansainvälinen lasten- ja nuorisoteatterin festivaali – NB Festival, mitä järjestämme joka toinen vuosi (välivuosina samantapainen festivaali järjestetään Latviassa ja Liettuassa). Olemme kutsuneet Baltian- ja Pohjoismaiden edustajia festivaaleille, vieraita on ollut myös Venäjältä, Saksasta, Slovakiasta, Ranskasta ja muualta. Festivaaleilla esiintyvät kaikki ASSITEJ Viron keskuksen kuuluvat teatterit, mutta olemme lisänneet ohjelmistoon myös muita kiinnostavia ohjauksia muilta Viron teattereilta. Festivaalien ansiosta olemme saaneet uusia jäseniä, hyviä kumppaneita ja löytäneet uusia mahdollisuuksia esitellä lapsille ja nuorille suunnattua teatteria kuin itsenäistä taidemuotoa. Festivaalien lisäksi järjestämme konferensseja ja koulutusta sekä järjestämme vuosittain lasten- ja nuorisoteatteri päivän.

ASSITEJ Viron Keskuksen tärkein missio on lasten- ja nuorisoteatterin edistäminen Virossa. Uskomme, että jokainen virolainen lapsi ja nuori ansaitsee mukaansatempaavan teatterielämyksen. Tavoitteenamme on, että esityksiä riittäisi jokaiselle ikäryhmälle ja että teatteri olisi lapsille tasavertainen kumppani ja kertoisi heille tärkeitä aiheista. Sen saavuttamiseksi, yritämme uusien teatteriryhmien löytämisen ja olemassaolevien kansainvälisen esittelyn rinnalla vaikuttaa kulttuuripoliittisen päätösten tekoon. Olemme tehneet kulttuuriministeriölle lastenteatteri festivaalin rahoitussuunnitelman, vaikkakin taloudellinen taantuma on heikentänyt tilannetta ja monet hyvät aloitteet ovat jääneet kesken. Meidän pieni mutta sisäisesti iso jäsenkuntamme jatkaa sinnikkäästi toimintaa uusien onnistumisten toivossa.

Kirsten Simmo

Suomi ja Viro –

niin lähellä, mutta kuitenkin
niin kaukana...

ASSITEJ Viron keskuksen toiminta tähtää tällä hetkellä vuoteen 2011. Tallinna on Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2011, ja silloin järjestetään myös seuraava ASSITEJ NB festivaali. Pystyäksemme järjestämään Euroopan kulttuuripääkaupungin arvon mukaisen festivaalin, teemme yhteistyötä ASSITEJ maailmankongressin 2011 järjestämisestä vastaavan tiimin kanssa, jotta voisimme esitellä nuorelle teatteriyleisölle monipuolista ja kohderyhmää kiinnostavaa teatteria maailman tunnetuimpien teatteriryhmien esittämänä.

NB festivaalin onnistumisen varmistamiseksi, aloitamme myös neuvottelut Baltian ja Pohjoismaiden ASSITEJ keskuksien kanssa, ja ensimmäisenä lähinaapurimme Suomen ASSITEJ:n kanssa. Olisi todella hienoa nähdä NB festivaaleilla 2011 suomalaisia esityksiä. Huolimatta siitä, että Virossa on yleisöä viisi kertaa vähemmän, virolaisten lasten silmistä loistaa kuitenkin sama odotus ja kokemisen ilo kuin suomalaisten lastenkin. Olen saanut kokea tämän matkustaessani Piip ja Tuut -teatterin kanssa viimeisen 3 – 4 vuoden aikana eripuolilla Suomea aina Lieksasta Ruumalle ja Vantaalta Kemiin saakka.

Suomalaisen ja virolaisen lastenteatterin yhteistyö voisi olla myös pelkkiä vierailevia esityksiä laajempaa. Etäisyyttä on, vaikka olemme maantieteellisesti niin lähellä toisiamme. Kulttuureissamme on paljon yhteistä, mutta varmasti paljon uutta tarjottavaa toisillemme. Uskon että Suomi ja Viro pystyvät lähivuosina rakentamaan näyttävän teatterisillan Suomenlahden ylitse, mikä ei yhdistä ainoastaan Euroopan kulttuuripääkaupunkeja Turku ja Tallinnaa, vaan yhdistää myös kaksi maata ja kaksi kansaa. Meillä on enemmän yhteistä kuin pelkkä matkailu ja kaupankäynti.

Odotamme Suomesta ahkeraa osallistumista 2011 ASSITEJ NB festivaalille Tallinnassa sekä teatterintekijöiden että pienten teatterivieraiden toimesta. Juuri tästä syystä kutsumme Tallinnaan Kööpenhaminan ja Malmön ASSITEJ maailmankongressin parhaat lastenesitykset Tallinnaan. Kesällä Suomenlahden ylitse kulkee myös "teatterilaiva".

Tervetuloa ASSITEJ NB festivaalille Euroopan kulttuuripääkaupunkiin Tallinnaan 2011.

Ystävällisin terveisin,
Toomas Tross
ASSITEJ Viron keskuksen johtaja

The International Children and Youth theater festival “NoMadI”

24th of May – 1st of June 2010, Liepaja, Latvia

From the 24th of May–1st of June, 2010 an International Children and Youth Theater festival “NoMadI” will take place in Liepaja, Latvia. The festival will be implemented by a creative association ‘Nomadi’ and ASSITEJ Latvia in cooperation with Liepaja Theater, The Department of Culture of Liepaja City Council and the New Theater Institute of Latvia. The main idea of the festival is to create a common meeting point where children, youth and adults can use theater as a tool for mutual communication. Theater festival will involve different form of performances: dance, drama, new circus, musical, puppet theater from Denmark, Norway, the Baltic countries and the Netherlands.

The main aim of the festival is to promote children and youth theater as an important part of culture and to show the role of theater within communication process among different generations.

The main objectives of the festival:

- to provide participation of theater companies from Latvia, Lithuania, Estonia, Denmark, Norway and the Netherlands, 2 performances from each theater company
- to organize round table discussions with theater professionals on the topics of: the role of children and youth theater in the Nordic – Baltic countries, theater as a tool for creative thinking, innovation and involvement of theater professionals in children and youth theater field, criteria for a professional children and youth performance etc
- to organize workshops for children in different theater disciplines during the festival,
- to organize a 3 day workshop with theater professionals in order to create intercultural teams for further cooperation projects.

Form of the festival:

6 days – theater performances, roundtable discussions and workshops for children and youth;
3 days – workshops for theater professionals (after the festival, 30st of May – 1st of June)

The organizers of the festival:

Creative association “Nomadi” is an organization established with the main goal to create initiatives and events in the field of theater (especially children and youth theater) and arts. “Nomadi” founders are: Martins Eihe (theater director) and Krista Burane (dramatist, photographer and culture activist).

ASSITEJ Latvia is a branch of an international association ‘ASSITEJ – International’ that unites theaters, organizations and individuals throughout the world dedicated to theater for children and young people.

Kuva: V. Klausistaja

Suomen ASSITEJ-keskus ry – Finlands ASSITEJ-centrum rf

Toimintasuunnitelma vuodelle 2010

1. YLEISTÄ

Kansainvälisen Assitej-järjestön osana Suomen Assitej-keskus toimii tiedonvälittäjänä ja yhteistyöorganisaationa kotimaisten lasten- ja nuorten ammattiteattereiden ja -ryhmien välillä. Assitej on ainutlaatuinen yhteistyöorganisaatio kotimaisella lastenteatterikentällä. Suomen Assitej-keskus palvelee yhteyslinkkinä ulkomaisiin lasten- ja nuortenteattereihin sekä alan järjestöihin ja tapahtumiin. Suomen Assitej-keskus järjestää joka toinen vuosi kansainvälisen Bravo! lasten- ja nuortenteatterifestivaalin.

Suomen keskus on edustettuna kansainvälisen Assitej'n (Assitej International) hallituksessa. FM, kulttuurituottaja Katariina Metsälampi valittiin toistamiseen pohjoismaisen yhteistyön tuella kaudelle 2008–2011. Hallituksen jäsenyys edellyttää aktiivista osallistumista sekä kotimaisen että kansainvälisen järjestön tapahtumiin, projekteihin ja hankkeisiin.

Suomen Assitej-keskus järjestää keskustelutilaisuuksia lasten- ja nuortenteatterin ajankohtaisista kysymyksistä. Suomen Assitej-keskus jatkaa nuorten teatterialan ammattiin opiskelevien ja ammatissa toimivien kannustamista lasten- ja nuortenteatterin tekemiseen. Suomen Assitej-keskus toimii sen puolesta, että Teatterikorkeakoulussa, Metropolia Ammattikorkeakoulussa ja Tampereen yliopiston näyttelijäntutkinnon laitoksella järjestetään lastenteatteriovetusta.

Suomen Assitej-keskuksella on tällä hetkellä 66 jäsentä, joista suuri osa on yhteisöjäseniä. Suomen Assitej-keskus tekee säännöllistä yhteistyötä Työväen Näyttämöiden Liiton, Teatterin tiedotuskeskuksen, Suomen teatterikeskus Ry:n sekä kansainvälisen nukketeatterijärjestön, Suomen Unima Ry:n kanssa.

Vuonna 2010 Suomen Assitej-keskus täyttää 35-vuotta. Juhlavuonna Assitej vahvistaa toimintaansa kotimaisten jäsenten toiveisiinsa parhaaksi.

2. HALLINTO JA TALOUS

Suomen Assitej-keskus on vapaaehtoisjärjestö, jonka hallituksen jäsenet ja puheenjohtaja työskentelevät ilman palkkioita. Järjestöllä on ollut vuosina 2004–2009 osa-aikainen sihteeri (päivä viikossa). Organisaation työn vahvistaminen vaatii puolipäiväisen osa-aikaisen sihteerin työn muuttamista puolipäiväisen toimihenkilön työksi. Suomen Assitej-keskuksen toiminta on laajentunut merkittävästi sekä kansainvälisellä että kotimaisella kentällä. Tästä syystä tavoitteena on palkata toimihenkilö vastaamaan järjestön hallinnollisista ja tuotannollisista tehtävistä. Näin Assitej voi toimia kotimaisen lastenteatterin edistämiseksi määrätietoisesti ja samalla suomalaisen lapsiyleisön parhaaksi.

Järjestön toimisto sijaitsee Teatterikulmassa Helsingissä osoitteessa Meritullinkatu 33. Hallitus kokoontuu kerran kuukaudessa. Hallitus on muodostanut keskuudestaan viisi työryhmää; talous-, tiedotus- ja verkostointi-, Bravo!-, sekä pohjoismainen yhteistyö -työryhmät. Työryhmät koostuvat hallituksen kokousten lisäksi itsenäisesti 1–3 kertaa kuukaudessa.

3. KOTIMAINEN TOIMINTA

3.1 Tiedonvälitys kotimaassa

Vuonna 2010 jäsenten toiveita tapaamiset jatkuvat, tapaamisten tavoitteena on saada tietoa jäsenten toiveista, niiden tarpeista sekä kuulla, miten kotimaisella teatterikentällä halutaan kehittyä. Samalla Assitej'lla on mahdollisuus jakaa tietoa toiminnastaan lastenkulttuurin hyväksi. Tapaamisissa kerätty tieto kootaan julkaistavaksi jäsenlehdessä ja/tai järjestön internet-sivuilla. Pyrkimyksenä on, että kerätyn tiedon pohjalta Assitej voisi resurssiensa mukaan vastata jäsenten toiveisiin ja tarpeisiin.

Suomen Assitej-keskus tiedottaa koko maata kattavalle jäsenistölleen alan kotimaisista ja ulkomaisista tapahtumista, koulutuksesta ja yhteistyöhankkeista sekä jäsenten toiveisiin.

sa toiminnasta 3–4 kertaa vuodessa toimitettavan jäsentiedotteen sekä järjestön internet-sivuston välityksellä. Lisäksi jäsenistöä informoidaan ajankohtaisista asioista sähköpostitse. Suomen Assitej-keskuksen jäsentiedote on jäsenistölle avoin ja maksuton tiedotus- ja keskustelufoorumi.

Assitej'n internet-sivujen päivitys ja sisällön uudelleenarviointi sekä selkeyttäminen jatkuu. Assitej'n jäsen, entinen puheenjohtaja Jukka Ruotsalainen päivittää sivuja hallituksen ideoiden ja opastuksen myötä. Assitej tekee järjestölleen painetun esitteen sekä käyntikortit.

3.2. Kotimaisiin tapahtumiin ja festivaaleihin osallistuminen ja niiden järjestäminen

Suomen Assitej-keskus järjestää seminaareja ja tapaamisia festivaalien ja muiden teatteritapahtumien yhteydessä. Keskus osallistuu ja järjestää eri yhteyksissä keskustelutilaisuuksia lastenteatterin ajankohtaisista kysymyksistä: taiteellisista arvotuksista, taloudesta sekä toimintamahdollisuuksista. Vuonna 2010 Suomen Assitej-keskus täyttää 35 vuotta. Juhlavuonna järjestämme seminaareja ja tempauksia kotimaisten lasten- ja nuortenteatterifestivaalien yhteydessä. Tavoitteenamme on tarjota jäsenistölle mahdollisuus toistensa tapaamiseen.

Suomen Assitej-keskus on neuvotellut Työväen näyttämöiden liiton kanssa 35-vuotisjuhlaseminaarin järjestämisestä toukokuussa Kuulas-festivaalin yhteydessä.

Järjestö osallistuu tempauksiin ja kampanjoihin, jotka edistävät lasten- ja nuortenteatterin arvostusta. Juhlitamme kansainvälistä lastenteatteripäivää 20.3. ja osallistumme Teatteriliiton lanseeraamaan Satupäivään.

Assitej'n hallituksen jäsenet osallistuvat kotimaisille festivaaleille, joita ovat Helsingin nykyteatterifestivaali Cirko, Oulun lasten- ja nuorten teatteripäivät, Ruutia!-tanssifestivaali, Kuusankosken kansainvälinen lastenteatteritapahtuma Kuulas, kansainvälinen nukketeatterifestivaali Mukamas ja Hämeenlinnan lasten ja nuorten taidefestivaali Hippalot.

3.2.1. Kansainvälinen Bravo! -lasten- ja nuortenteatteri-festivaali 14.–21.3.2010, Helsinki, Espoo, Vantaa

Bravo! 2010 kansainvälinen lasten- ja nuortenteatterifestivaali järjestetään 14.3–21.3.2010. Nyt kuudennen kerran järjestettävän festivaalin tuottantovastuu on kokonaisuudessaan Suomen Assitej-keskuksella kuitenkin tiiviissä yhteistyössä Tanssiteatteri Hurjaruuthin sekä pääkaupunkiseudun kulttuurikeskusten ja kulttuuripalvelujen tuottajien kanssa.

Festivaalin ohjelmistoa valittaessa on kiinnitetty erityistä huomiota aiempien festivaalien lapsiraatien palautteeseen: lapset ja nuoret haluavat nähdä esityksiä, joissa käsitellään arkipäivän elämän vaikeita aiheita. Ohjelmiston ikähaitari kattaa niin taaperot kuin nuoretkin katsojat. Esiintyvät ryhmät tulevat vahvoista lastenteatterimaista: Tanskasta, Italiasta, Ranskasta, Belgiasta ja Skotlannista.

Festivaalin tavoitteena on aktivoida Assitej'n jäseniä yhteistyöhön festivaalituotannon ja toinen toistensa kanssa. Tämä tavoite toteutuu erityisesti yleisöyhteydessä. Teatteri Ilmi Ö vastaa festivaaliesitysten työpajojen ja yleisökeskusteluiden sisällöstä ja toteutuksesta sekä lapsiraadista. Suomen Kansallisoopperan Yleisöyhteistyön ja Teatterikorkeakoulun Tanssi- ja teatteripedagogiikan laitoksen yhteistyönä toteutetaan kansainvälisen lasten- ja nuortenteatteripäivän perhetapahtuma ”Teatterijuna” Kansallisoopperan tiloissa. Tapatumapäivänä järjestetään myös seminaari teatterintekijöille vaikeiden aiheiden käsittelystä lasten- ja nuortenteatterissa. Alustajina ovat tanskalaisen Graense-Loes ryhmän *Fucking alone...* -esityksen ohjaaja Katrine Karlsen sekä nukkenäyttelijä Anne Lihavainen Pohjoismaisten Assitej-keskusten ja Latinalaisen Amerikan Caracas -yhteistyöprojektistä. Festivaalin päätöspäivänä Helsingin Kaupunginteatteri järjestää kaikille avoimen perhepäivän. Jäsenteattereita ympäri Suomen kannustetaan huomioidaan Kansainvälinen lastenteatteripäivä osana omaa toimintaansa.

Festivaalin osa-aikaisena tuottajana aloittaneen Niina Iolan työsovimusta jatketaan täysiaikaisena 1.1.–30.4.2010.

Festivaali toteutetaan erillisrahoituksella, jota haetaan Helsingin, Espoon ja Vantaan kulttuurilautakunnilta, Opetusministeriöltä sekä eri säätiöltä ja rahastoilta.

4. POHJOISMAINEN TOIMINTA JA YHTEISTYÖHANKKEET

Suomen Assitej-keskus osallistuu tiiviisti pohjoismaiseen yhteistyöhön. Pohjoismainen alueellinen toiminta on maailmanlaajuisesti todettu esimerkilliseksi. Pohjoismaisen yhteistyön kautta kanavoituu edelleen valtaosa niistä aktiviteeteista, joilla Suomi on edustajansa välityksellä muokkaamassa kansainvälisen pääjärjestön toimintalinjoja. Kansainvälisen Assitej'n hallituksessa vuosina 2009–2011 on Suomen Katariina Metsälampi sekä Tanskan Sören Ovesen.

Pohjoismaisten Assitej-keskusten edustajat tapaavat 2–3 kertaa vuodessa yhteisissä kokouksissa, jotka järjestetään eri pohjoismaissa. Näissä kokouksissa määritellään pohjoismaiden yhteiset linjaukset ja kannanotot, koordinoidaan kansainvälistä toimintaa sekä valmistellaan yhteispohjoismaiset hankkeet. Seuraava pohjoismaisen kokouksen järjestää Norjan Assitej-keskus helmikuussa 2010. Kokous kestää kolme päivää ja siihen osallistuu 2–3 henkilöä jokaisesta pohjoismaasta. Syksyllä järjestetään toinen kokous, jonka järjestäjämaa on vielä avoin.

Vuonna 2010 pohjoismaiden yhteistyö keskittyy kahden yhteisen ison projektin parissa: Pohjoismaiden ja Latinalaisen Amerikan maiden yhteinen ammattilaisten työpaja projekti jatkuu molemmilla mantereilla. Projektin pohjoismainen vastuu on Suomen Assitej-keskuksella Projektin vetäjä on Katariina Metsälampi. Toinen yhteishanke on vuoden 2011 maailmankongressi Malmössä ja Kööpenhaminassa (Building Bridges, Crossing Borders 20–29.5.2011), jonka taiteelliseen ja käytännön työhön osallistuvat kaikki pohjoismaiset keskuksat.

Matkasuunnitelma eritellään liitteessä.

5. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

5.1. Kansainvälinen tiedonvälitys

Suomen Assitej-keskus välittää tietoa ulkomaisille festivaalijärjestäjille ja tuottajille jäsenteattereidensa esityksistä ja toiminnasta. Suomen Assitej-keskuksella on kansainvälisen Assitej'n internet-sivuilla omat sivut. Suomen Assitej-keskus tuottaa tietoa kansainväliseen festivaalikalenteriin sekä Assitej'n kansainväliseen vuosikirjaan.

Järjestö kutsuu ulkomaisia festivaalijärjestäjiä kotimaisiin teatteritapahtumiin.

Pohjoismaiset festivaalit kutsuvat pohjoismaisia teatterintekijöitä vierailukseen. Tavoitteena on myös kutsua nuoria lupauksia tutustumaan lasten- ja nuortenteatterin maailmaan ja järjestötyön mahdollisuuksiin.

5.2. Kansainväliset festivaalit ja muu yhteistyö

Paikallisena jäsenkeskuksena Suomen Assitej-keskus välittää jäsenistölleen kansainvälistä tietoa ja auttaa luomaan kontakteja eri maiden ja maanosien kesken. Assitej-keskus etsii jäsenistöstään kiinnostuneita lähtijöitä osallistumaan merkittävimmille kansainvälisille festivaaleille. Suomen Assitej-keskuksella on konkreettinen yhteistyökokemus useiden ulkomaisien Assitej-keskusten ja lastenteattereiden kanssa.

Suomen Assitej-keskuksen hallitus pyrkii osallistumaan merkittävimmille eurooppalaisille lasten- ja nuortenteatterifestivaaleille. Muita tapahtumia ovat NB-festivaali Latviassa ja Schächpir-festivaali Itävallassa. Festivaaleilta etsitään myös Suomeen tuotavaksi kiinnostavia esityksiä, työpajoja ja ohjaajia. Vuonna 2010 etsitään esityksiä Bravo! 2012 -festivaalia varten. Festivaaleilla luodaan myös kontakteja kansainvälisiin tekijöihin ja saadaan kokemusta eurooppalaisen lasten- ja nuortenteatterista ja kulttuurista. Nämä kokemukset hallituksen jäsenet jakavat muille Suomen Assitej'n jäsenille mm. kirjoittamalla festivaaleista raportin, joka julkaistaan Assitej'n jäsenlehdessä. Festi-

vaalikäyntien esityksistä kerrotaan myös muille festivaalijärjestäjille, Teatterin tiedotuskeskukselle ja Teatterilehdelle.

Lisäksi Suomen Assitej-keskus välittää uusia suomalaisia näytelmiä Assitej'n kansainväliseen käsikirjoituspankkiin ja tarjoaa suomalaisia esityksiä ulkomaisille festivaaleille.

Suomen Assitej-keskus tiivistää yhteistyötään Baltian maiden keskuksen kanssa. Tutustumme toistemme esityksiin, festivaaleihin ja projekteihin. Informoimme tulevasta ja pyrimme tapaamaan keskittyen suunnittelemaan tulevaisuuden yhteistyöprojekteja ja vaihtaan mielipiteitä. Tärkeää yhteistyötä ovat keskustelut käytännön asioista ruohonjuuritasolla.

5.3. Edustus kansainvälisen Assitej'n hallituksessa

Kansainvälisen Assitej'n tehtävänä on yhdistää maailmanlaajuisesti lasten- ja nuortenteatteria tekeviä teattereita, järjestöjä ja yksilöitä. Järjestö työskentelee taiteellisten, humanitaaristen ja koulutuksellisten näkökohtien edistämisen puolesta. Toiminta on poliittisesti, uskonnollisesti ja etnisesti sitoutumatonta.

Kansainvälisen Assitej'n jäseninä ovat kansalliset Assitej-keskukset.

Kansalliset keskukset lähettävät kaksi edustajaa joka kolmas vuosi pidettävään yleiskokoukseen- maailmankongressiin. Yleiskokous määrittelee kansainvälisen järjestön toimintaperiaatteet, seuraavan kauden tavoitteet ja kannanotot. Yleiskokous valitsee hallituksen ja tärkeimmät toimihenkilöt: puheenjohtajan, pääsihteerin ja taloudenhoitajan seuraavaksi kolmi-vuotiskaudeksi. Hallitus valitsee keskuudesta varapuheenjohtajat ja työryhmät.

Työryhmät työskentelevät kolmivuotiskauden Assitej'n perustehtävien parissa, joita ovat:

1. Taiteellisen työn tukeminen ja kehittäminen
2. Lastenteatterista tiedottaminen
3. Julkaisutoiminta
4. Yleiskokouksen ja maailmankongressin valmistelu
5. Talousasioiden hoito

Suomen Assitej-keskuksen edustaja, FM Katariina Metsälampi valittiin Adelaiden maailmankongressissa toukokuussa 2008 uudelleen kansainvälisen Assitej'n hallitukseen kaudelle 2008–2011. Hallituksen jäsenyys edellyttää, että Suomen Assitej-keskus osallistuu kansainvälisen järjestön toimintaan edustajansa kautta.

Varsinaisten kokousten lisäksi kansainvälisen hallituksen jäsen toimii järjestön lähettiläänä eri maitten tapahtumissa ja festivaaleilla ja osallistuu maailmankongressin valmistelutyöhön.

Vuoden 2010 varsinaiset kokoukset järjestetään helmikuussa Madridissa, Espanjassa ja syksyllä Ruandassa. Katariina Metsälampi jatkaa Assitej'n alueellisen verkostoitumisen työryhmässä sekä kongressiryhmässä. Hän toimii myös Latinalaisen Amerikan ja Pohjoismaiden Assitej-keskusten välisen työpajaprojektin koordinaattorina.

Katariina Metsälampi on osallistunut sekä Suomen keskuksen että kansainvälisen järjestön toimintaan. Kokous- ja lähettiläsmatkat ovat lisänneet merkittävästi uusia kontakteja ja tuoneet ideoita sekä kotimaiseen että kansainväliseen yhteistyöhön. Toiminta on ollut myös Suomen tunnetuksi tekemistä ja hyvien suomalaisten käytänteiden välittämistä kansainväliseen yhteistyöhön.

Matkasuunnitelma eritellään liitteessä.

Kansainvälisen ASSITEJ'n toiminnasta löytyy lisää tietoa osoitteesta www.assitej.org.

QUESTIONS

Hei lasten- ja nuortenteatterin tekijä! Miksemme keksineet tätä itse? Avustusten ja apurahojen vähydestä ei tarvitse enää kärsiä! Tehkää oheisen tyyppinen kuva ja laittakaa se sähköpostilla lasten ja nuorten kannettaviin tai puhelimiin. Ei tarvitse herätä aamulla varhain esittämään! Tässä oiva vinkki myös meille kännykkä-äideille ja isille! Voit tehdä vaikka kuinka myöhään töitä, lähetät vain iltasadun helposti lapsille ja kas -- lapsesi saavat myös kulttuuria!

Oheinen kuva on sähköpostiketikurje. Tekijä tuntematon. Tämä teksti on Irina Pulkan omaa hapatusta, ei hallituksen yhteinen selonteko.

Kyse on tietenkin Kulttuurin ja kolme karhua -sadusta.

ASSITEJ FINLAND proudly presents its member companies:

AHAA Teatteri AHAA Theatre
www.ahaateatteri.com

Helsingin Kaupunginteatteri
Helsinki City Theatre www.hkt.fi

Hämeenlinnan Kaupunginteatteri
Hämeenlinna City Theatre
www.hameenlinnankaupunginteatteri.fi

Lahden Kaupunginteatteri
www.lahdenkaupunginteatteri.fi

Kuusankosken Teatteri
Kuusankoski Theatre
www.kuusankoskenteatteri.fi

Lastenteatteri
TEATTERIPORUKKA
Children's Theatre
TEATTERIPORUKKA
www.teatteriporukka.fi

Linnateatteri www.linnateatteri.fi

Oulun Kaupunginteatteri Oulu
City Theatre www.ouka.fi/teatteri

Riihimäen Nuorisoteatteri
Riihimäki Youth Theatre
www.riihimaennuorisoteatteri.fi

Teater GEIST Theatre GEIST
www.kolumbus.fi/geist

Teatteri 2000 Theatre 2000
www.teatteri2000.fi

Teatteri IlmiÖ. Theatre IlmiÖ.
www.teatteri-ilmio.com

Teatteri Karelius Theatre Karelius
emmajussila@hotmail.com

Teatteri Taimine www.taimine.fi

Timotei Teatteri Theatre Timotei
www.timoteiteatteri.fi

Unga Teatern
www.ungateatern.com

Aurinkobaletti Sun Ballet
Company
www.aurinkobaletti.com

Tanssiteatteri Glims & Gloms
Dance Theatre Glims & Gloms
www.glimsgloms.com

Tanssiteatteri MINIMI Dance
Theatre MINIMI www.minimi.fi

Tanssiteatteri RAATIKKO Dance
Theatre RAATIKKO
www.raatikko.fi

Teatteri ROLLO Theatre ROLLO
www.rollo.fi

Tanssiteatteri Hurjaruuth Dance
Theatre Hurjaruuth
www.hurjaruuth.fi

Totem-Teatteri Totem Theatre
www.totemteatteri.com

Tanssiteatteri Auraco Dance
Theatre Auraco paivi.aura@nic.fi

Nukketeatteri-ANNOS
nukketeatteri-annos@welho.com

Nukketeatteri Rooma Puppet
Theatre Rooma

Nukketeatteri SAMPO Puppet
Theatre SAMPO www.ntsampo.fi

Teatteri MUKAMAS Theatre
MUKAMAS
www.teatterimukamas.com

Matkalaukkuteatteri
www.loimu.net

Nukketeatterikeskus Poiju
www.nukketeatterikeskus.fi

Nukketeatteri Ofelia Puppet
Theatre Ofelia
www.nukketeatteriofelia.fi

Nukketeatteri Reaktori Puppet
Theatre Reaktori
www.nukkereaktori.com

Teatteri Helmi Theatre HELMI
www.teatterihelmi.com

Teatteri Lempi Theatre Lempi
www.teatterilempi.fi

Théâtre d'illusia Puppet Theatre
Illusia www.theatre-illusia.com

Cirko – Uuden Sirkuksen Keskus
Cirko – Centre for New Circus
www.cirko.net

PerformanceSirkus
www.performancesirkus.com

MusiikkiteatterierieriPARIa
www.eriparia.com

OOP! For kids and teens, Finnish
National Opera www.operafin.fi

Musiikkiteatteri Kapsäkki
www.kapsakki.com

Teatterikorkeakoulu Tanssi- ja
teatteripedagogiikan laitos
www.teak.fi/peda

Työväen Näyttämöiden Liitto r.y.
(TNL) www.tnl.fi

Q-teatteri www.q-teatteri.fi